

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

علماء در میان امت وجود خواهند داشت

(ترجمه)

از عبد الله بن عمرو بن عاص رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا يَنْتَزِعُهُ مِنَ الْعِبَادِ، وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ، حَتَّى إِذَا لَمْ يُبْقِ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ رُءُوسًا جُهَالًا فَسُئِلُوا فَأَمَّتُوا بَعِيرِ عِلْمٍ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا» (سنن ابن ماجه)

ترجمه: الله (سبحانه و تعالی) علم را از سینهٔ بندگان خود محو نمی‌کند، بلکه با قبض نمودن علماء آن را از بین می‌برد. زمانی که علماء از بین رفتند، مردم جاهلان را رهبر خود می‌گیرند و مسائل خود را از آن‌ها می‌پرسند و آنان نیز بدون علم فتوا می‌دهند، بنابراین خودشان گمراه شده و دیگران را نیز به گمراهی می‌کشاند.

این حدیث شریف ما را از سنت الله سبحانه و تعالی در خصوص مخلوقات آگاه می‌سازد که او سبحانه و تعالی به هر کس بخواهد علم می‌دهد و او را از جملهٔ علماء می‌گرداند. هم‌چنین الله سبحانه و تعالی علم و طلب علم را دوست می‌دارد.

این روزها کسانی را می‌بینیم که خود را عالم می‌نامند؛ در حالی که آن‌چه از علم باید بدانند نمی‌دانند و برخی از آنان علم را به دیگران باز می‌دارند و این کارشان از روی جهل و نادانی نیست؛ بلکه از ترس اینست که مبادا با گفتن سخن حق، خود را متضرر نمایند! این‌ها علم را در خود محبوس می‌نمایند و به دیگران نمی‌رسانند؛ این گروه در روزگاری که انسان ذلیل باعزت و محترم شمرده می‌شود، انسان باعزت ذلیل شمرده شده و نادان احترام می‌شود و انسان عاقل و هوشیار از قلم افتاده است، از ترس خشم و تحقیر مردم، زندانی شدن و شکنجه شدن یا تبعید شدن علم را می‌پوشانند.

کسی که علم را می‌پوشاند و به دیگران نمی‌رساند، زیان بزرگی نموده و کسانی را که به دنبال حق هستند، از پیدا کردن حق منحرف کرده است. پس اگر علم از کسانی که در جستجوی حق هستند، دریغ شود به چه کسی باید مراجعه شود؟ و عالمی که علم را از رساندن به دیگران دریغ کرده است در برابر الله سبحانه و تعالی چه جوابی خواهد داشت؟

نکتهٔ دیگری که در حدیث شریف به آن اشاره شده، اینست که هرگاه جامعه از وجود علمای دین خالی شود، کسانی به جای آن‌ها خواهند آمد که از دین چیزی نمی‌دانند و سخنانی به زبان می‌آورند که در دین هیچ اصلی ندارد. سخنان آن‌ها هیچ شباهتی به اسلام ندارد و فقط حکام فرومایه را خوشحال می‌سازند. بنابراین بخاطر موجودیت چنین اشخاصی در جامعه و طفره رفتن آن‌ها از گفتن سخن حق، می‌بینید که مردم دین خود را گم کرده و به بی‌راهه روان هستند. اما در سنت الله سبحانه و تعالی هیچ تغییری وارد نمی‌شود.

شاید به نظر برسد که در این امت دیگر علم و علماء یافت نخواهند شد، اما کسانی که چنین می‌پندارند، سخت در اشتباه هستند؛ زیرا علم و علمای دین الله سبحانه و تعالی از بین نمی‌روند و بسیارند؛ اما بخاطر وضعیتی که در آن به سر می‌بریم، ممکن دست‌یابی به آن‌ها دشوار شود.

از الله سبحانه و تعالی می‌خواهیم که علم و علمای متقی را باز گرداند تا چراغ راه بندگان باشند! امت اسلامی را از لوٹ استعمار کفار آزاد نماید و پرده را از چشمان امت بردارد تا این که حق را ببینند و از بهترین و راست‌ترین سخن پیروی نمایند!

مترجم: حسین سلحشور